

Sygn. akt II Ca 778/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Cezary Klepacz**

Sędziowie: **SO Barbara Dziewięcka**

SO Teresa Strojnowska (spr.)

Protokolant: protokolant sądowy Agnieszka Baran

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 września 2013 r. w Kielcach

sprawy z powództwa **Wojskowej Agencji Mieszkaniowej w W.**

przeciwko **Gminie K.**

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 14 lutego 2013 r., sygn. VIII C 1474/12

oddala apelację.

II Ca 778/13	

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 lutego 2013r. sygn. akt VIIC 1474/12 w sprawie z powództwa Wojskowej Agencji Mieszkaniowej w W. przeciwko pozwanej Gminie K. o zapłatę sąd Rejonowy w Kielcach oddalił powództwo, zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1200,00 zł tytułem kosztów procesu.

W uzasadnieniu sąd wskazał, że lokal mieszkalny położony w K. przy ul. (...) pozostaje w zasobach Wojskowej Agencji Mieszkaniowej w W., była to okoliczność bezsporna. Lokal ten był zajmowany przez starszego chorążego J. P. na podstawie decyzji nr 2 /2000 z 27 listopada 2000r., wydanej przez Dowódcę Jednostki Wojskowej Nr (...). Zgodnie z treścią tej decyzji do zamieszkiwania w tym lokalu byli również uprawnieni członkowie rodziny J. P..

Sąd Rejonowy w Kielcach wyrokiem z dnia 26 października 2007r. sygn. akt VIIC 462/07 nakazał E. P. i B. P. aby opuścili i opróżnili lokal mieszkalny oznaczony nr (...) położony w budynku przy ul. (...) w K. i wydali ten lokal Wojskowej Agencji Mieszkaniowej w W.. Ponadto sąd orzekł, o uprawnieniu E. P. i B. P. o uprawnieniu do otrzymania

lokalu socjalnego i z tego powodu nakazał wstrzymać wykonanie wyroku do czasu zaoferowania przez Gminę K. E. P. i B. P. lokalu socjalnego.

W drugiej sprawie sygn. akt VIIIIC 195/10 Sąd Rejonowy w Kielcach nakazał pozwanym J. P. i M. P. aby opuścili i opróżnili powyższy lokal mieszkalny i wydali ten lokal Wojskowej Agencji Mieszkaniowej w W.. Także co do tych pozwanych sąd orzekł o uprawnieniu do otrzymania lokalu socjalnego i nakazał wstrzymać wykonanie tego wyroku do czasu przedstawienia przez Gminę K. oferty lokalu socjalnego.

J. P. i członkowie jego rodziny, wobec których w sprawach VIIC462/07 i VIIIIC 195/10 sąd orzekł eksmisję, nie opuścili tego lokalu mieszkalnego, zajmują go nadal, już bez tytułu prawnego, nie uiszczali czynszu ani innych opłat w okresie od 1 marca 2011r. do 31 maja 2012r.

Wojskowa Agencja Mieszkaniowa w W. pismem z dnia 2 marca 2011r., doręczonym Gminie K. w dniu 10 marca 2011r., wezwała Gminę K. do przedstawienia J. P., M. P., E. P. i B. P. oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego na podstawie art. 14 ust.1 i 6 ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego, lecz Gmina K. tego nie dokonała, nie doszło do zawarcia umowy, czy też umów.

Miesięczna opłata za używanie lokali mieszkalnych w budynku nr (...) przy ul. (...) w K. w przeliczeniu na 1 m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego, ustalona Decyzją nr 86/2011 z dnia 18 kwietnia 2011r. Dyrektora Wojskowej Agencji Mieszkaniowej Oddział (...) w K., wynosiła 4,63 zł. w okresie od 1 czerwca 2011r. do 30 września 2011r. Stawka za 1m² była zmieniana kolejnymi decyzjami. I tak w okresie od 1 października 2011r. do 30 kwietnia 2012r. wynosiła 4,73 zł, w okresie od 1 maja 2012r. wynosiła 5.04 zł za 1m².

Wojskowa Agencja Mieszkaniowa w W. przedstawiła Gminie K. rozliczenie odszkodowania za nie dostarczenie eksmitowanym J. P. i członkom jego rodziny lokalu socjalnego za okres od 11 marca 2011r. do 31 maja 2012r. w łącznej wysokości 5 934,12 zł, kierując uprzednio cyklicznie wezwania do zapłaty za okres kilku miesięcy, dołączając do tych wezwań noty obciążeniowe.

Pozwana Gmina K. nie dokonała na rzecz powoda żadnej wpłaty z żądanych kwot. W odpowiedzi na pozew nie uznała powództwa w całości, chociaż nie zakwestionowała swojego obowiązku dostarczenia eksmitowanym J. P. i członkom jego rodziny na podstawie prawomocnych wyroków wydanych w sprawach VIIC 462/07 i VIIIIC 195/10 lokalu socjalnego. Przyznała iż otrzymała od powoda wezwanie do przedstawienia eksmitowanym oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego. Nie zaprzeczyła także temu, iż nie dostarczyła eksmitowanym takiego lokalu.

Ponadto Wojskowa Agencja Mieszkaniowa w W. w tym samym czasie skierowała do J. P. wezwania do zapłaty należności za korzystanie z mieszkania. Zażądała również od J. P. zapłaty kwoty 10 351,67 zł z tytułu odszkodowania za bezumowne korzystanie z lokalu. Kierowała także korespondencję dotyczącą rozliczeń kosztów dostaw wody (zimnej i ciepłej), odprowadzania ścieków, dostaw centralnego ogrzewania za różne okresy.

Według twierdzeń powoda, z jego wniosku, prowadzone jest przeciwko J. P. postępowanie egzekucyjne o egzekucję należności związanych z użytkowaniem mieszkania, z którego został eksmitowany on i członkowie jego rodziny.

Wojskowa Agencja Mieszkaniowa w W. poniosła koszty utrzymania nieruchomości wspólnej, funduszu remontowego i opłat za media dostarczane do lokali stanowiących własność powoda, o uiszczenie których wystąpiła Wspólnota Mieszkaniowa budynku przy ul. (...) w K..

W tak ustalonym stanie faktycznym, opartym w znacznej części na dokumentach, ale także zeznaniach świadka J. P., sąd uznał, że istotnie pozwana Gmina K. mimo ciążącego na niej obowiązku dostarczenia eksmitowanym w sprawach VIIC 462/07 i VIIIIC 195/10, lokalu socjalnego, nie przedstawiła takiego lokalu, którego dostarczenia domagał się powód w kierowanych kilku pismach, poczynając od pisma z dnia 2 marca 2011r., doręczonego w dniu 10 marca 2011r. Od tego pierwszego wezwania, doręczonego 10 marca 2011r. Gmina pozostawała więc w zwłoce. Z powodu nie dostarczenia przez Gminę K. lokalu socjalnego eksmitowany najemca J. P. i członkowie jego rodziny nadal

zamieszkują w lokalu powoda, nie uiszczają należnych opłat za korzystanie z mieszkania, powód nie może wynająć tego lokalu. Niemożność dysponowania przez powoda tym lokalem jest bezpośrednim następstwem nie wykonania przez Gminę obowiązku przedstawienia oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego. Żądana przez powoda kwota odszkodowania została wyliczona na podstawie Decyzji Dyrektora Wojskowej Agencji Mieszkaniowej Oddział (...) w K.: z dnia 18 kwietnia 2011r. nr (...), z dnia 18 sierpnia 2011r. nr (...), z dnia 21 marca 2012 nr (...) ustalających stawki czynszu w przeliczeniu na 1m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego.

Powód w niniejszym procesie reprezentowany był przez profesjonalnego pełnomocnika adwokata B. C.. Postanowieniem ogłoszonym na rozprawie w dniu 20 grudnia 2012r. sąd zobowiązał pełnomocnika powoda do złożenia w terminie 21 dni kartoteki finansowej lokalu zajmowanego przez eksmitowanego J. P. i członków jego rodziny, obejmującej okres od 1 marca 2011r. do grudnia 2012r. wraz z dokumentami źródłowymi, pod rygorem ujemnych skutków dla postępowania dowodowego. Termin do wykonania tego zobowiązania upłynął w dniu 10 stycznia 2013r. Żądane dokumenty wraz z pismem przewodnim zostały złożone w dniu 11 stycznia 2013r., a więc po upływie określonego terminu. Na rozprawie w dniu 14 lutego 2013r. Przewodniczący zwrócił pismo wraz z dołączonymi dokumentami jako złożone po upływie terminu.

Brak żądanych dokumentów w postaci kartoteki finansowej oraz dokumentów źródłowych uniemożliwił, zdaniem sądu zweryfikowanie zasadności żądań powoda. Pozwana Gmina w odpowiedzi na pozew nie uznała powództwa, wniosła o jego oddalenie. Zakwestionowała zasadność roszczenia powódki zarówno co do zasady jak i wysokości odszkodowania.

Wobec takiego stanowiska pozwanego, to na powodzie, zdaniem sądu, zgodnie z art.6 kc spoczywał ciężar udowodnienia słuszności swojego roszczenia. W obowiązującym systemie prawnym obowiązek gromadzenia dowodów ciąży na stronach zgodnie z treścią art.232 kpc. Aktywność dowodowa sądu ma jedynie charakter uzupełniający. Dalej sąd wskazał w uzasadnieniu, że nie jest rolą sądu przeprowadzenie z urzędu i poszukiwanie dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia. Sąd winien przejawiać aktywność w poszukiwaniu dowodów w wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach np. w razie bezwzględnej nieważności czynności prawnej, gdy nabierze przekonania, że proces jest fikcyjny itp.

W niniejszym postępowaniu powoda reprezentował fachowy pełnomocnik, zobowiązanie sądu do przedłożenia określonych dowodów było precyzyjne i jasne, termin do jego wykonania - 21 dni, realny, uwzględniający rodzaj żądanych dokumentów. Nie wystąpiły żadne szczególnie uzasadnione okoliczności, które nakładały na sąd obowiązek poszukiwania tych dowodów z urzędu. Powód nie przedstawił żądanych dokumentów ani innych dowodów w określonym terminie.

W świetle powyższych ustaleń sąd uznał żądanie Wojskowej Agencji Mieszkaniowej w W. przeciwko pozwanej Gminie K. za nieudowodnione i powództwo oddalił, wskazując jako podstawę prawną rozstrzygnięcia art.417 § 1 kc w zw. z art.18 ust.5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego (tj. Dz.U. z 2008r. Nr 31, poz.266 ze zm.).

Orzeczenie o kosztach procesu oparto na podstawie art.98 kpc i zasądził od powoda na rzecz pozwanej Gminy K. kwotę 1200,00 zł tytułem kosztów procesu (art.98 kpc w zw. z § 6 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.Nr 163, poz.1349 z 2002r.).

Powód Wojskowa Agencja Mieszkaniowa W. złożyła apelację od tego wyroku, zarzucając:

-naruszenie przepisów prawa procesowego, w tym art.233 kpc, polegające na pominięciu przez sąd zgłaszanych przez powoda wniosków dowodowych i tym samym błędne ustalenie stanu faktycznego,

-naruszenie przepisów prawa procesowego, w tym art.132 § 1 kpc, polegające na bezzasadnym zarządzeniu zwrotu pismo procesowego z dnia 11 stycznia 2013r. wraz z dołączonymi załącznikami i opisami, traktując w/w pismo jako pismo procesowe a nie jako uzasadniony wniosek dowodowy, co spowodowało pominięcie przez sąd zgłoszonych przez stronę powodowa wniosków dowodowych i doprowadziło do błędnych ustaleń dotyczących stanu faktycznego.

Skarżący podniósł, że sąd mimo ustalenia, iż faktycznie najemca J. P. oraz członkowie jego rodziny, eksmitowani na podstawie prawomocnych wyroków, wydanych w sprawach VIIC 462/07 i VIIIIC 195/10, nadal zamieszkują, już bez tytułu prawnego, w lokalu nr (...) znajdującym się w budynku położonym w K. przy ul. (...), należącym do powoda, że nie uiszczają opłat z tytułu zajmowanego lokalu oraz wykazania, iż pozwana Gmina K., mimo nałożonego we wskazanych wyrokach, obowiązku dostarczenia eksmitowanym lokalu socjalnego, nie przedstawiła oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego, to sąd powództwo oddalił jako nie udowodnione. A przecież kwoty wyliczonego odszkodowania nie były dowolne, lecz wynikały z konkretnych decyzji Dowódcy Jednostki Wojskowej.

Bezzasadne, w ocenie powoda, było zwrócenie pisma procesowego z dnia 11 stycznia 2013r.wraz z załącznikami, które stanowiły dowód wykazania wysokości poniesionej szkody.

Wskazując na powyższe powód wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez zasądzenie od pozwanej Gminy K. na rzecz powoda kwoty 5 934,12 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, lub
- uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji,
- zasądzenie kosztów za I i II instancję.

Do apelacji powód dołączył kartotekę finansową lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w budynku przy ul. (...) wraz z dokumentami źródłowymi na okoliczność potwierdzenia wysokości szkody doznanej przez powoda, z wyjaśnieniem, że powołanie tego dowodu przed sądem I instancji w określonym przez sąd terminie 21 dni nie było możliwe.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja jest bezzasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

Wbrew twierdzeniom powoda sąd dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, po rozważeniu całokształtu zebranego materiału dowodowego w sprawie i sąd odwoławczy ustalenia te podziela.

Nie ma racji powód, że sąd naruszył przepis art.233 kpc przez nieuzasadnione pominięcie dowodów zgłoszonych przez powoda i w konsekwencji dokonał błędnego ustalenia stanu faktycznego.

Z brzmienia przepisu art.233 kpc wynika, że sąd oceni wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów, sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności (por. wyrok SN z 24.03.1999 I PKN 632/98, OSNAPiUS 2000, nr 10, poz.383, post. SN z 11.07.2002, IV CKN 1218, Lex 80266). Wiarygodność decyduje o tym, czy określony środek dowodowy, ze względu na jego indywidualne cechy i obiektywne okoliczności, zasługuje na wiarę. Z kolei moc dowodowa to siła przekonania uzyskana przez sąd wskutek przeprowadzenia określonych dowodów na potwierdzenie prawdziwości lub nieprawdziwości twierdzeń stron. Ramy swobodnej oceny dowodów winny być określone wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego, regułami logicznego myślenia oraz pewnego poziomu świadomości prawnej, według których sąd ocenia i rozważa cały zebrany materiał dowodowy dokonując wyboru określonych dowodów, wając ich moc i wiarygodność (por. wyr. SN z 10.06.1999r., II UKN 685/98, OSNAPiUS 2000, nr 17, poz.655).

Dla wykazania zasadności żądań pozwu i wysokości dochodzonego odszkodowania powód przedstawił dokumenty, w tym min. noty obciążeniowe i wezwania Gminy do zapłaty częściowych należności z tytułu korzystania przez wyeksmitowanego J. P. i członków jego rodziny z lokalu nr (...) przy ul. (...) w K. za okres objęty żądaniem pozwu.

Obowiązek wskazania dowodów obciąża przede wszystkim strony. Zmiany w kodeksie dokonane ustawą z dnia 1 marca 1996r. (Dz.U.Nr 43, poz.189) zmierzały przede wszystkim do zwiększenia kontradyktoryjności postępowania sądowego i przerzucenia na strony odpowiedzialności za wynik procesu cywilnego. Nie jest rzeczą sądu zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie. Nie jest też sąd zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych do rozstrzygnięcia sprawy (art.232 kpc). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art.3 kpc), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art.227 kpc) spoczywa na stronie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne (art.6 kpc) - por. orz. SN z 17 grudnia 1996r. I CKU 45/96, OSNC 1997, nr 6-7, poz.76. To strony mają obowiązek dążyć do wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy i to w odpowiednim czasie. Nie mogą być bierne. Wprawdzie sąd nadal może z własnej inicjatywy uzupełnić postępowanie dowodowe (art.232 kpc), nie jest to już obowiązkiem. Prawdłowo sąd przyjął jako prowadzący sprawę, że nie ciąży na nim powinność zarządzania dochodzeń mających na celu uzupełnienie i wyjaśnienie twierdzeń stron oraz poszukiwanie dowodów na ich udowodnienie.

Słusznie sąd uznał, że te dokumenty, w świetle stanowiska pozwanej Gminy, która nie uznała powództwa w całości, nie były wystarczające dla wykazania zasadności wysokości żądania pozwu. Nie było bowiem możliwości zweryfikowania poprawności wyliczeń, na kierowanych do pozwanej Gminy wezwaniach do zapłaty, bez ustalenia dokładnych danych, dotyczących zajmowanego bez tytułu prawnego lokalu, danych o wysokości wyegzekwowanych od J. P. należności i czasokresu, za zajmowanie przedmiotowego mieszkania.

Nie przedłożył powód dokumentów źródłowych oparciu o które zostały wystawione wezwania do zapłaty, stanowiących podstawę wysokości zgłoszonego żądania. Wezwania do zapłaty kierowane do pozwanej Gminy, były więc niejako „wtórnym, pochodnym dowodem” na uzasadnienie wysokości żądania.

Szkoda, jakiej doznał powód wskutek nie przedstawienia przez pozwaną Gminę K. wyeksmitowanym z lokalu nr (...) przy ul. (...) lokalu socjalnego, i dalszego zajmowania przez nich przedmiotowego lokalu, niemożność wynajęcia tego mieszkania osobom trzecim, jej wysokość, nie zostały jednak wykazane.

To powód winien, zgodnie z regułą art. 6 kc, przez aktywną postawę przedstawić takie dowody, aby wykazać zasadność swojego roszczenia. Tymczasem nie tylko wykazał własnej inicjatywy i sam nie przedłożył dokumentów źródłowych, na podstawie których wystawiano wezwania i noty, lecz zobowiązany przez sąd do przedstawienia tych dowodów, nie przedłożył ich w zakreślonym przez sąd terminie.

Brak kartoteki finansowej lokalu, dokumentów źródłowych w sytuacji, gdy pozwany nie uznał powództwa w całości miały istotne, zasadnicze znaczenie dla decyzji sądu.

Tak dokonana przez sąd wiarygodność i moc przedstawionych dowodów, przez przyjęcie, że wezwania do zapłaty, noty kierowane do pozwanego ale też do wyeksmitowanego, nie są wystarczające dla wykazania zasadności wysokości zgłoszonego żądania, nie była dowolna, lecz mieściła się w granicach swobodnej oceny dowodów, według własnego uzasadnionego przekonania sądu.

Nie jest słuszny także kolejny zarzut apelacji naruszenia przez sąd przepisu art.132 § 1 kpc przez nieuzasadniony zwrot pisma procesowego Gminy K. z powodu uchybienia terminu do jego złożenia, pominięcie tego dowodu, doprowadziło do błędnych ustaleń dotyczących stanu faktycznego, chociaż zwrot pisma procesowego powoda złożonego w dniu 11 stycznia 2013r. nie był prawidłowy.

Obowiązek gromadzenia dowodów winien odbywać się w określonych ramach czasowych przewidzianych w art.217 § 1 kpc. aby postępowanie mogło toczyć się sprawnie. Sąd zobowiązując pełnomocnika powoda na rozprawie w dniu

20 grudnia 2012r. do złożenia stosownych dokumentów, określił termin 3 tygodni pod rygorem ujemnych skutków dowodowych. Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba, że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich we właściwym czasie bez swojej winy(art.217 § 2 kpc).

Niewątpliwie powód składając w dniu 11 stycznia 2013r. dowody w postaci kartoteki lokalu nr (...) położonego w budynku przy ul. (...) w K. i dokumenty źródłowe wraz z pismem przewodnim złożył je z uchybieniem określonego przez sąd 3-tygodniowego terminu, określonego pod rygorem ujemnych skutków dla postępowania dowodowego. Usprawiedliwienie spóźnienia z powodu zmiany osoby pełnomocnika, nie może być uznane za wykazanie braku winy powoda w uchybieniu terminu.

Sąd dokonując oceny przedstawionego materiału dowodowego słusznie uznał, że powód nie udowodnił zasadności wysokości swojego roszczenia i powództwo oddalił.

Skoro wyrok sądu z dnia 14 lutego 2013r. o oddaleniu powództwa Wojskowej Agencji Mieszkaniowej W. przeciwko Gminie K. o zapłatę odszkodowania jest prawidłowy, to apelacja powoda jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy w Kielcach na podstawie art.385 kpc orzekł jak w sentencji wyroku.

Zarządzenie:

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć

- pełn. pow.r.pr. A. S.